

Terveydenhuollon matkat Kelalta maakunnille 15.1.2019 SOSTE

Mitä siirrossa tulee huomioida

Anne Giss
Vastaava suunnittelija
Terveydenhuoltoetuusien osaamiskeskus

Kela|Fpa[®]

Lainsäädäntö Kelan korvaamissa matkoissa

- Oikeudesta saada korvaus sairauden hoitoon liittyvästä matkasta säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004).
 - Perustuslain 19 § 3 momentti edellyttää, että sairauden hoitoon liittyvät matkakustannukset korvataan siten, etteivät matkakustannukset estä asiakasta hakeutumasta tarpeellisten palveluiden piiriin.

Yleisempien kulkuneuvojen lukumäärätietoja v. 2017

- Kaikki saajat 624 000
- Matkojen lukumäärä 6,1 milj.matkaa
 - Taksimatkojen saajat 385 000 saajaa
 - Taksimatkojen lkm 3,4 milj. matkaa
- Oma auto saajat 92 000
- Lukumäärä 1,7 milj. matkaa
- Linja-auto saajat 9 000
- Lukumäärä 275 000 matkaa

Taustaa Kelan korvaamille matkoille

- Matkakorvauksia maksetaan eniten suhteessa väestöön harvaan asutuilla alueilla asuville henkilöille, iäkkäille ja vähävaraisille henkilöille
 - Pieni osa matkakorvausten saajista kerryttää suuren osan korvausmenosta. Vuonna 2015 kaikista matkakorvauksia saaneista 6,9 prosenttia (44 000 henkilöä) sai puolet maksetuista matkakorvauksista.
 - Heillä oli keskimäärin 54 korvattua matkaa vuodessa ja 72 prosenttia heidän matkakorvauksistaan aiheutui taksimatkoista
- Lähes 90 prosentista korvaukseen oikeuttavista matkoista ei haeta lainkaan matkakorvausta. Esimerkiksi vuonna 2013 erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuoltoon ja sairausvakuutuslain perusteella korvatulle yksityislääkärille tehtiin yhteensä noin 20 miljoonaa käyntiä tai hoitojaksoa eli 40 miljoonaa yhdensuuntaista matkaa. Matkoja korvattiin vuonna 2013 yhteensä 5,25 miljoonaa eli edellä esitettyyn 40 miljoonaan verrattuna noin 13 prosenttia.(1)

Mitä siirrossa maakunnille tulee huomioida

Asiakas !

- *Asiakkaalla tulee olla oikeus luotettavaan, laadukkaaseen matkaan yhdenvertaisesti koko maassa maakunnasta ja järjestämistavasta riippumatta*
 - Matkan järjestämisessä (soveltuvan kulkuneuvon valinnassa) huomioitava asiakkaan terveydentila, toimintakyky, apuvälinetarve, liikenneolosuhteet ja muut välttämättömät tarpeet samalla tavalla koko maassa maakunnasta riippumatta
 - *Asiakkaalla tulee olla oikeus laadukkaisiin kuljetuspalveluihin maakunnasta riippumatta*
 - *Yhdenvertaisuus, läpinäkyvyys edellyttää myös yhtenäistä tietojärjestelmää*
 - Kuljetuskustannusten laskutus, asiakkaan omavastuun laskutus ja matkakaton kertyminen pitää toteuttaa luotettavasti, sähköisesti, nopeasti, asiakasystävällisesti

Valtakunnallinen asiakasprofiili turvaa asiakkaiden yhdenvertaisen oikeuden kuljetuspalveluihin maakunnasta riippumatta

- Tällä hetkelläkin asiakkaille myönnetään liikkumiseen liittyviä palveluita erilaisin perustein kunnasta/maakunnasta tai terveydenhuollon toimijasta riippuen, vaikka asiakkaan terveydentila/toimintakyky/apuvälinetarve olisi samanlainen.
- Yhden valtakunnallisen järjestelmän hajauttaminen 17 erilaiseen järjestämistapaan sisältää riskin siitä, että kuljetuspalvelut ja erilaiset kriteerit liittyen myöntämisperusteisiin, kuljetusten odotusaikoihin, tilausmenettelyyn, palautekäsittelyyn, laskutukseen, raportointiin jne. tulevat poikkeamaan maakunnittain

Valtakunnallinen asiakasprofiili

- Luomalla *yhteiset määrittelyt asiakkaiden liikkumisen palveluihin* mahdollistetaan *yhtenäisten käytäntöjen* syntyminen=Asiakasprofiili.
 - Asiakasprofiili mahdollistaa asiakkaan oikeuden saada yhteiskunnan vastuulle kuuluvia liikkumisen palveluita yhdenvertaisesti huomioiden asiakkaan yksilölliset toimintakykyyn tai sairauteen liittyvät tarpeet
- Asiakasprofiili on toiminnallinen, rakenteellinen kokonaisuus, joka tehtäisiin asiakkaan palvelutarpeen kartoituksen yhteydessä.
 - Asiakasprofiili ohjaa matkaoikeuden myöntäviä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöitä määrittämään asiakkaalle soveltuvimman kulkuneuvon huomioiden asiakkaan toimintakyky, liikkuminen, sairaus, apuvälinetarpeet, mahdolliset muut henkilökohtaiseen elämään liittyvät asiat, joista syistä matkustamiseen liittyy erilaisia tarpeita
- Asiakasprofiilit tallennettaisiin valtakunnalliseen tietovarastoon (Kanta-palvelun?)

Voisiko vaihtoehto eri maakuntien kuljetuspalveluiden erilaisille järjestämistavoille ollakin valtakunnallinen rekisteröintimenettely...

- Maakunnat tekisivät asiakkaan palvelutarpeen kartoituksen yhteydessä päätöksen asiakkaan kuljetustarpeesta asiakasprofiiliin, joka tallennettaisiin valtakunnalliseen tietovarastoon (asiakkaat, joilla on pitkäaikainen taksin käytön todistus terveydenhuollon matkoille, VPL- ja SHL-asiakkaiden matkat).
- Kuljetuspalveluntuottajat, jotka täyttäisivät valtakunnallisesti määritellyt laatu- ja kalustokriteerit rekisteröityisivät palveluntuottajiksi valtakunnalliseen palveluntuottajarekisteriin ja sitoutuvat määriteltyihin ehtoihin ja hintoihin
 - Asiakkaat voisivat valita soveltuvimman asiakasprofiilissa määritellyn kuljetuspalvelun tuottajan sekä VPL/SHL- että terveydenhuollon matkoille.
 - Matkan kustannustieto tulisi kuljetuspalveluntuottajalta sähköisesti Kelalle, jolloin myös asiakkaan matkakatto täytyisi automaattisesti
 - Kela maksaisi kuljetuskustannukset kuljetuspalveluntuottajalle
 - Palautejärjestelmä asiakkaille kuljetuspalvelun laadun arvioimiseksi
 - Yhtenäiset raportointi- ja kustannustiedot saadaan asiakas-/matka-/kunta-/maakunta- ja valtakunnan tasolla

Kiitos

Kela|Fpa[®]